

Den nya kolonialismen

Sedan det blivit allmänt känt att ett antal kärnvapenbärande sovjetiska ubåtar börjat patrullera i Östersjön, har regeringen hos vederbörande i Moskva låtit framföra sina betänkligheter. Där har man, efter vad som framgått av en rysk tidning, tagit illa upp att Sverige lagt sig i vad som förekommer i sovjetryska eller internationella farvatten. Nu är det ju inte så, att kärnvapen ända inpå svenska gränsen bara berör innehavaren. Skulle en verklig katastrof hända, blir dessa ubåtar omedelbart ett mål, och troligen ett lätt mål, för motsidan. Också en vanlig olycka, en sammanstötning eller annat, kan medföra en katastrof. I bådadera fallen får Sverige i högsta grad lida av verkningarna.

Fru Söder har handlat riktigt och kan med lugn bära ryska missnöjesyttringar. Ur nordisk synpunkt är det dessutom tacksamt att få konstatera, att ett svenskt utrikespolitiskt initiativ både är välmotiverat och denna gång berör vår egen intressesfär. Vi blev inte bortskämda med sådant av regeringen Palme.

Ingen tror att kärnvapnen ombord på ubåtarna i Östersjön är avsedda för Sverige. De skall ses som ett led i ett större sammanhang. Ryssarna har förstärkt sin norra och nordvästra flank i försvarssyfte, därför att de är fullt upptagna på annat håll, nämligen av sin stora och offensiva kolonisering i Afrika. Kolonisering – detta är det enda ord som täcker vad som försiggår. Sovjetunionen för inte erövringskrig i Afrika för att införliva nya områden med sitt eget. Kriget – också detta ord är det enda som täcker vad som händer – har till mål att få kontroll över stater, som anses behövliga av strate-

giska skäl, eller, på grund av deras naturtillgångar, av ekonomiska skäl. Det rör sig om ett kolonialkrig i modern form.

Förra året tvingades ryssarna ut ur Somalia, där de utnyttjade en marinbas och just byggt färdigt ett flygfält. De svarade med en luftbro till Etiopien och förde in omfattande militär hjälp. Resultatet har blivit att Etiopien de facto blivit en rysk koloni, där dess regent Mengistu omgivits med ett "råd", vilket styr landet från den ryska ambassaden. Etiopien har också erövrat Ogadenprovinserna; kubanska legosoldater i rysk tjänst avgjorde striden, medan ryska stridsvagnar och Mig 23-or bemannats av sina ryska besättningar. Detta förefaller vara första gången som ryska trupper direkt deltagit i ett afrikanskt krig. Ryssarna har emellertid, enligt amerikanska källor, lovat president Carter att inte gå över gränsen till Somalia. Vad de lovat, kommer de säkerligen att hålla. Men en somalisk kommunistisk terrorgrupp lär vara under utbildning för att försöka störta president Barre. Om den lyckas, kallas naturligtvis ryssarna in för att stödja den nya regimen – vilket var och en måste inse är något helt annat än om de gått över gränsen utan inbjudan.

Emellertid bygger Sovjetunionen för säkerhets skull en ny flottbas i Nacala i Mozambique, ett land som befriades från portugiserna och nu styrs av kommunister under rysk kontroll. Där utbildas den gerilla, som skall befria Rhodesia och som till en del lyder under Nkomo, vilken helt gett sig Sovjetunionen i våld, men huvudsakligen under Mugabe, som varit självständig kommunist och ledande terrorist i många år. Utbildare

för gerillan är kubaner. Båda gerillaledarna har meddelat, att de inte påverkats av att Smithregimen lyckats förhandla sig till en fredlig lösning av Rhodesiafrågan. Detta är självklart. Endast efter ett revolutionärt maktövertagande har Sovjetunionen möjlighet att påverka situationen.

Antirhodesisk gerilla finns också i Zambia; den hör till Nkomos grupp. Zaire i sin tur stöder resterna av den gerilla i Angola, som förlorade där och som kallas FNLA. Därmed har Zaire tagit parti mot Sovjetunionen, som praktiskt taget övertagit Angola. Ryssarna lär bygga inte mindre än sex flygplatser där. Att det inte är alldeles okomplicerat att starta ett kolonialvälde med någorlunda välutvecklade svarta länder som bas fick ryssarna uppleva förra året just i Angola. President Neto visade sig ovillig att ställa sig i utländsk tjänst, och en militärkupp ordnades för att bli av med honom. Kubanerna i landet hade inte blivit underrättade, och de stoppade kupp försöket. Saken tystades ner. När USA:s FN-ambassadör Andrew Young sagt att kubanerna utövar ett stabiliserande inflytande i Afrika – han har faktiskt uttryckt sig så – var det dock inte deras insats till förmån för Angolas president han syftade på. Han har sedan försökt bortförklara sitt uttalande på alla sätt. Kubanerna är ju i Afrika för ryssarnas intressens skull och inte för amerikanska.

Men Fidel Castro tycks snart ha uttömt sina möjligheter att sälja ytterligare trupper till rysk tjänst i Afrika. Han behöver förklarligt nog också militära säkerhetsstyrkor hemma. För den skull har ryssarna tvingats basera flyg på baser på Kuba. Det är verkligen den upp- och nedvända världen.

I hela detta skeende medverkar Sverige – givetvis i de ädlaste syften och mest osjälviska avsikter. Vi stöder sedan gammalt Etiopien, snart den östliga hörnstenen i det nya sovjetiska kolonialväldet i Afrika. Vi stöder den ryskkontrollerade regimen i Mozambique, därför att den en gång gjorde uppror mot Portugal. Vi stöder de militanta rebelerna mot Rhodesia, som under sina angrepp in i detta land hittills dödat fler svarta afrikaner än vita och som är emot den fredliga lösning som dock synes vara på väg. Vi stöder Angola, den västra hörnstenen i kolonialsystemet tvärs över Afrika, Sovjetunionens nya basområde vid Atlanten. Vi stöder, givetvis, fortfarande Kuba.

Allt detta övertog regeringen efter sina företrädare, och förvisso är det svårt att säga upp bistånd som en gång avtalats. Men förutsättningar kan förändras, och bilden av den nya kolonialismen i Afrika har först på senare tid klarnat. Sverige utgör i dag, mot vår vilja, en del av den bilden. En omprövning är nödvändig, och ett i öppna ord förklarat initiativ i den riktningen skulle vara en styrka för regeringen.